

DOPIŠ PRO TEBE

MODERNÍ HEREZE

20/77

TEOLOGIE » BŮH JE MRTEV «

hlásá asi toto: v dnešním světě není už Bůh » přítomen «, tj. lidé nepoznávají jeho existenci z jeho působení, jako poznávali dříve. Tehdy očekávali všechno z » Boží ruky « a také z ní všechno přijímali. Ať to byl blesk nebo bohatá úroda, smrt nebo narození – všechno vztahovali lidé k Bohu. » Bůh dal – Bůh vzal, jméno Páně ať je pochváleno. «

» Bohu díky! «

Dnes se přírodní a světové dění odmytologizovalo. Bůh z našeho fyzicko-biologického světového názoru zmizel – protože známe lépe příčiny a následky. Až se dostatečně » odmytologizuje « i Zjevení, tj. Písmo svaté a tradice, láska k Bohu vyprchá – Bůh zmizí – bude mrtev. Zůstane jen láska k bližnímu.

» Vždyť i v lásce k bližnímu můžeme najít Boha! Sloužíme-li druhým, sloužíme zároveň Bohu. Kristus sám řekl jasně: » Co jste udělali jednomu z těchto maličkých, mně jste udělali. «

Chytrý odpůrce této hereze » Bůh je mrtev « namítne: » Pak by znělo jejich vyznání víry: » Nevěřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jednorozeného, Pána našeho ... «

Jaké je psychologické pozadí této podivné teologie bez Boha? Zřejmě špatné svědomí při pohledu na bídu světa. Příkaz lásky

k Bohu a lásky k bližnímu se totiž nedá roztrhnout, oddělit. » Milovat budeš Pána Boha svého nade všechno a bližního jako sebe samého. «

Lidstvo miluje Boha proto tak málo, protože málo miluje člověka. A naopak. Za peníze, které vydá na dvě moderní bomby, by mohlo vystavět nemocnice pro všechny malomocné světa a dopřát jim nejlepší ošetření. Kolik lidí hladoví a umírá hladem, kolik je válek, násilností a zákeřné politiky!

» Ve zbožné minulosti se budovaly nádherné kostely, tj. pán chtěl, aby se budovaly – ale pracovat museli poddaní – tehdy totiž existovali poddaní. O sociální spravedlnosti nebo o právu na lidsky důstojný život se tehdy nevědělo: všechno zakryl nádherný chrám a hlahol barokních zvonů chválicích Boha. «

Uctívali tehdy opravdu lidé jen Boha a nestarali se o bližního? Neexistovaly tehdy řády, které se staraly o nejubožejší, zakládaly nemocnice, starobince, měly vždy připravené jídlo pro hladové? Dobrá – připusťme, že tato péče byla nedostatečná. Svých poddaných se má ujímat stát.

Je tu tedy jiný důvod k teologii » Bůh je mrtev «. Z nouze se udělá ctnost. Víry v Boha stejně ubývá, zachraňme tedy aspoň to, co se zachránit dá. Ať lidé milují své bližní, tím stejně splní i příkaz lásky k Bohu – a tak zůstanou křesťany, ať o tom vědí nebo ne, ať chtějí nebo nechtějí.

Dá se dvojí přikázání lásky – k Bohu a k bližnímu – opravdu vyložit touto složitou akrobatikou myšlenek? NE! Milovat Boha je pro křesťana stejný závazek, jako milovat bližního. Kdo se jen modlí, ale nemiluje bližního – a to skutky, nejen citem – modlí se bez užitku. Obě přikázání se musejí dodržovat! OBĚ!

Tedy ani Bůh nesmí přijít zkrátka! Jedno přikázání se nedá nahradit druhým, jedno nesmí vytlačit druhé. Z toho, že se dříve pečovalo méně o bližního nevyplývá, že se nyní musí méně pečovat o lásku k Bohu.

Láska k bližnímu totiž neznamená jen péči, starost, jídlo, byt, atd. Druhý potřebuje hlavně a především lásku. To potvrzuje Kristus v evangeliích, to praktikovali všichni svatí. Potřebuje nekonečnou lásku, a nekonečná láska je jen Bůh. Je-li v nás Bůh mrtev, je mrtvá i naše láska.

Ano – chceme-li, aby z nás zářila láska, kterou tak potřebuje opuštěný, smutný svět – je nutné, aby v nás žil Bůh!

» ANONYMNÍ KŘESŤAN «

Razí-li významný teolog nový pojem, tedy po dlouhém studiu a přemýšlení a na základě důkladných vědomostí. Jeho pojem vznikl z vědeckého bádání – není to novinářský šlágr. Důkladné teologické vědomosti má jen málo lidí. Ti, kteří je nemají, sáhnou po jejich výsledcích, totiž po novém vědeckém pojmu – a pak docházejí k závěrům, které nemají nic společného ani s teologií, ani s křesťanskou vírou.

Slova » anonymní křesťan « slýcháme obvykle z úst lidí, kteří mají jen velmi nejasnou představu o tom, jak vypadá » normální křesťan «, který se ke křesťanství hlásí a podle jeho zásad žije.

Podobají se člověku, jenž tvrdí, že pozná na první pohled tajného policistu, ale neví, jak vypadá policista v uniformě. Mají o detektivech romantické představy z detektivek – a stejně romantické představy mají o anonymním křesťanovi.

Heslo » anonymní křesťan « – které musíme pečlivě rozlišovat od vědeckého pojmu – má obvykle tento obsah: kdo se jakž takž chová slušně, plní své povinnosti, prokazuje druhým dobro – je anonymní křesťan – i kdyby se výslovně hlásil k nevěře.

Není to nádherný způsob, jak rozmnožit počet křesťanů bez namáhavé misijní či apoštolské práce? A pak klidně tvrdit, že to s křesťanstvím není tak zlé, že křesťanů neubývá, nýbrž je jich víc než dříve.

Je to ovšem paradox! Každý, kdo hladí psa či sype ptáčkům není františkán, i když měl sv. František rád zvířata a kázal ptáčkům – zřejmě také anonymním křesťanům – podle této bláznivé teorie. Tak prosté to není ani u františkánů, ani u křesťanství. Písmo sv. žádá k pojmu » křesťan «, aby se člověk hlásil ke Kristu. Jak toto přiznání vypadá, je další otázka. Zde začíná obtížná práce teologů: Proč a jak je v přiznání se k dobru a k lásce obsaženo přiznání se ke Kristu? Musí to být přiznání celého člověka. Jak často se vyskytuje? Je dost silné, aby nahradilo křesť – který přiznání se ke Kristu předpokládá?

Výsledky práce teologů se podstatně liší od nejasných představ laiků o anonymním křesťanovi. Nevěřci se brání tomu, aby

je někdo prohlašoval za anonymní křesťany! Nechtějí být křesťany – odmítají Krista!

Ještě jeden háček: je-li možné tak lehce prohlásit nevěrce za anonymního křesťana, je stejně snadné prohlásit křesťana za anonymního nevěrce! Na některých křesťanech je právě tolik pohanských rysů, jako na nevěrcích rysů křesťanských!

Hodí-li se do davu vědecký výraz, hned se promění v mlhavé pojmy, z nichž si každý vybere, co se mu hodí a líbí. A mlha na cestě k Bohu je velmi nebezpečná věc!

R. H.

K ZAMYŠLENÍ

Jedině náboženství dává podnět k sebezáporu. Člověk, jako konečný lidský tvor, se sám kvůli sobě nepodrobí kázni, kterou vezme rád na sebe, jakmile se dostane do uvědomělého vztahu k Bohu. Tady je klíč k celému problému. Oddělte člověka od jeho duchovní podstaty, nechte ho, aby se považoval za pouhý fyzický organismus, a jeho sebeúcta nepostačí ani k tomu, aby ho přiměla k nějaké oběti pro cokoliv, co považuje za podstatné pro své hmotné blaho nebo pro své potěšení. Jakmile však pozná Boha a uvědomí si pravou duchovní podstatu své osobnosti, uvědomí si také, že jde o mnohem více než o pouhé fyzické bytí. Ve vztahu k Bohu udělá pak pro sebe věci, o nichž se mu dříve ani nesnilo.

Rom Landau

Jsou hereze, které jsou úplně zakryty uměleckou formou, jazykem, obrazy. Pod tímto rouchem vypadají, jako by byly pravdivé a hluboké. Kdyby se takto vyzdobená věta vyjádřila prostě a suše, hned by prozradila svou lživost. Poněvadž slovo slavných spisovatelů čteme s větší důvěrou, považujeme často za neochvějnou pravdu to, co zdobí svým uměním – ale co je pouhou pastí, v níž se zmítá skutečná pravda.

Jakub Balmes

Své dotazy a připomínky pište na adresu :

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8004 Zürich